

Inbreng t.b.v. rondetafelgesprek

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 29 september 2016

Inleiding

Deze position paper bevat informatie over het standpunt van Brandweer Nederland over het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen, zoals deze in april 2016 aan de Tweede Kamer is aangeboden. Het wetsvoorstel bevat vanuit het perspectief van de brandweer zowel kansen als aandachtspunten, onder andere met betrekking tot de samenhang met andere wet- en regelgeving.

Het wetsvoorstel beoogt een verbetering van de positie van de bouwconsument. De reikwijdte van de wet gaat echter veel verder dan de bouwconsument. Omdat met het bouwen ook de basis wordt gelegd voor het veilig gebruik van bouwwerken, raakt het wetsvoorstel ook de brandveiligheid van alle personen die aanwezig kunnen zijn in het bouwwerk en de directe omgeving ervan.

Eerst geven wij een algemene reactie over de wijze waarop de minister voor Wonen en Rijksdienst invulling heeft gegeven aan de borging van brandveiligheid sinds het vorige rondetafelgesprek. Vervolgens geven wij u een aantal aandachtspunten mee, die wij tijdens het rondetafelgesprek nader zullen toelichten.

Borging van brandveiligheid

Tijdens het vorige rondetafelgesprek (december 2013) heeft Brandweer Nederland gepleit voor:

- 1) de noodzaak van een integrale benadering van brandveiligheid (van preventie tot bestrijding);
- 2) het bezien van de beoogde veranderingen in bouw- en woningtoezicht in een bredere context, te weten het omgevingsrecht waaronder de Omgevingswet;
- 3) de afstemming met de adviezen van de Commissie Hoekstra omtrent de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's;
- 4) de borging van de samenhang tussen brandweeradvisering, toezicht en brandweeroptreden.

Vanaf december 2013 heeft het ministerie voor Wonen en Rijksdienst er diverse keren blijk van gegeven dat brandveiligheid voor de minister een belangrijk thema is. Dit is op 6 juli jl. herbevestigd door toezeggingen van de minister aan de Tweede kamer, waarin hij heeft aangegeven dat "bij AMvB bepaald wordt bij welke bouwprojecten, afhankelijk van de gevolklasse van het bouwwerk, vroegtijdig advies nodig is van de brandweer".

In ambtelijke overleggen is toegezegd dat de adviesrol met betrekking tot de hoge risico's (gevolgklassen 2 en 3) voor de brandweer / Veiligheidsregio wettelijk geborgd gaat worden indien deze gevolklassen verwerkt worden in de AMvB. Tevens is aangegeven dat de brandweer onderdeel wordt van de op te richten Toelatingsorganisatie. Wij gaan er van uit dat deze politieke toezeggingen en ambtelijke afspraken stand houden.

Aandachtspunten:

- 1) **Behouden van het huidige (brand)veiligheidsniveau:**

Het wetsvoorstel is een proceswet. De technische Bouwbesluittoets die in het huidige stelsel tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoort, wordt na inwerkingtreding van het wetsvoorstel door private partijen uitgevoerd. Daarbij komt de verantwoordelijkheid voor het ontwerp en realisatie van een brandveilig gebouw nadrukkelijk bij de initiatiefnemer te liggen. Tegelijkertijd blijven de verantwoordelijkheid en taak om op te treden tegen gevaarlijke situaties en de bouwer hier op aan te spreken bij het bevoegd gezag, zoals blijkt uit de antwoorden van de minister op de Kamervragen van 26 augustus

2016 naar aanleiding van het artikel 'Bouw faalt als keurmeester van zichzelf'. Brandweer Nederland is van mening dat brandveiligheid tot het publieke domein behoort en dat de bouwconsument en burger moeten kunnen vertrouwen op een onafhankelijke toets op brandveiligheid. Wij achten een dergelijke borging van brandveiligheid van groot belang in het nieuwe stelsel.

De inhoud van de bouwregelgeving wijzigt ten gevolge van dit wetsvoorstel niet. In dat kader vindt Brandweer Nederland het belangrijk dat het huidige brandveiligheidsniveau zoals vermeld in het Bouwbesluit 2012 gelijk blijft in het nieuwe stelsel. In dat opzicht maken wij ons zorgen over de gevolgen voor het brandveiligheidsniveau door introductie van het nieuwe "Besluit bouwen leefomgeving". Wij vinden het dan ook noodzakelijk dat er een goede afstemming plaatsvindt tussen het wetsvoorstel en dit nieuwe besluit.

2) **Brandveiligheidsexpertise in de toelatingsorganisatie:**

Het wetsvoorstel scheidt de kaders voor een toelatingsorganisatie (een ZBO), die de instrumenten voor private kwaliteitsborging moet beoordelen. De rol van de toelatingsorganisatie is cruciaal voor de goede werking van het nieuwe stelsel. De toelatingsorganisatie heeft een sleutelrol als het gaat om de kwaliteitseisen waaraan instrumenten, beheerders en kwaliteitsborgers moeten voldoen, blijkens de Memorie van Toelichting van de wet. In de internetconsultatie hebben Brandweer Nederland en de gezamenlijke veiligheidsregio's bepleit een zetel voor specifieke brandweerdeskundigheid structureel in de toelatingsorganisatie te borgen. Dit omdat niet alleen gevolgklasse 1 (de lagere risicoklasse) onder het nieuwe stelsel komt te vallen, maar mogelijk na verloop van tijd ook de gevolklassen 2 en 3. Dit betekent dat al vanaf de instelling van de ZBO de specifieke zetel daadwerkelijk zijn invulling zou moeten krijgen, en niet pas bij de introductie van de gevolklassen 2 en 3. Het is van groot belang om de samenhang tussen brandweeradvisering, toezicht en brandweeroptreden in het oog te houden. Wij constateren dat noch het wetsvoorstel, noch de concept AMvB dit, in tegenstelling tot de hierover op ambtelijk niveau gemaakte afspraken, afdoende adresseert. Om de ZBO de haar in het wetsvoorstel toebedachte taken adequaat te kunnen laten uitvoeren, zal naar onze mening sprake moeten zijn van een robuuste organisatie, die ook in omvang en capaciteit voldoende is toegerust.

3) **Gevolgklassen 2 en 3:**

Het ministerie heeft aangegeven geen kaders te stellen voor experimenten met bouwwerken die vallen onder de gevolklassen 2 en 3. Omdat de rol van de brandweer (en Veiligheidsregio) pas bij wijzigingsbesluit van de AMvB nader zal worden beschreven voor de hogere gevolklassen, is betrokkenheid van de brandweer bij deze experimenten momenteel vrijwillig. Het veiligheidsrisico van de bouwwerken onder klasse 2 en 3 rechtvaardigt, mede vanwege haar rol vanuit de Wet veiligheidsregio's, de betrokkenheid van de brandweer als onafhankelijke en deskundige partij bij de beoordeling van de brandveiligheid. Het zou dan ook logisch moeten zijn dat de brandweer zal worden betrokken bij de door het Rijk te initiëren experimenten.

Voor nadere vragen: e.vanmierlo@brandweernederland.nl / 06- 23 12 83 34.